

Prof.dr.sc. Vajdana Tomić, Klinika za Ginekologiju i porodništvo SKB Mostar, MF i FZS Sveučilišta u Mostaru

BOLESTI DOJKE

Prikaz sveučilišnog udžbenika

Urednici: Nikica Šutalo, Joško Petričević i sur.

Nakladnik: Sveučilište u Mostaru

Mjesto i godina izdavanja: Mostar, 2018.

ISBN: 978-9958-16-096-7

Mostar, 10. listopada 2019.

Rad je primljen 09.08.2019. Rad je recenziran 28.08.2019. Rad je prihvaćen 23.09.2019.

U izdanju Sveučilišta u Mostaru krajem 2018. godine objavljena je knjiga „Bolesti dojke“ urednika prof. dr.sc. Nikice Šutala i prof. dr.sc. Joška Petričevića.

Knjiga sadrži 13 poglavlja

Pored urednika koji su osmislili koncept knjige, u pisanju poglavlja učestvovali su sljedeći autori: prof. dr.sc. Ljerka Ostojić, prof. dr.sc. Katarina Vukojević, doc. dr.sc. Sandra Kostić, prof. dr.sc. Dragan Babić, prof. dr.sc. Danijel Pravdić, prof. dr. sc. Ivan Vasilj, doc. dr. sc. Davorin Kozomara, doc. dr.sc. Vesna Miljanović– Damjanović, doc. dr.sc. Josip Mišković, doc. dr.sc. Marko Martinac, dr.sc. Martina Šoljić, dr.sc. Inga Marijanović, mr.sc. Ivana Tica-Sedlar, dr.sc. Vedran Markotić, Dorijan Radančević, dr. med., Gojko Bogdan dr. med., Teo Buhovac dr. med., i Danijela Glibo-Bevanda dr. med.

Recenzenti su bili: prof. dr.sc. Snježana Tomić, prof. dr.sc. Mirna Saraga-Babić i prof. dr. sc. Tomislav Omrčen s Medicinskog fakulteta u Splitu, te doc. dr.sc. Zdrinko Brekalo i doc. dr.sc. Miro Miljko s Medicinskog fakulteta u Mostaru.

Angažiranje 22 autora i 6 recenzenata u ovom projektu, a koji se profesionalno bave liječenjem bolesti dojke, predstavlja hrabar poduhvat, kakve rijetko nalazimo u novijoj medicinskoj izdavačkoj djelatnosti.

U uvodnom dijelu autori predstavljaju knjigu kao koristan predložak za sticanje znanja iz pojedinih područja o bolesti dojke, te ističu da je knjiga namijenjena polaznicima predmeta „Bolesti dojke“ na doktorskom studiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u

Mostaru, ali i studentima, te liječnicima raznih specijalnosti i specijalizantima.

Kratki predgovor je napisao prof. dr.sc. Milenko Bevanda, dekan Medicinskog fakulteta, koji je s ponosom istakao da je riječ o knjizi, koja je u potpunosti rezultat angažmana nastavnog kadra Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Knjiga ima ukupno 13 poglavlja, koji su poredani sistematično i logično.

U prvom poglavlju autori su kratko i jezgrovito obradili anatomiju dojke, dajući čitatelju dovoljno informacija, koji će mu biti od pomoći u daljem proučavanju sadržaja knjige.

U drugom poglavlju autori obrađuju razvoj dojke i netumorske bolesti dojke. Autori sustavno i sistematično obrađuju ovu problematiku, a poglavlje bogato ilustriraju kvalitetnim ilustracijama i slikama iz vlastitog arhiva.

Treće poglavlje knjizi je radiološka dijagnostika bolesti dojke. Poglavlje su napisali specijalisti s Klinike za Radiologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. U poglavlju su detaljno opisane sve radiološke procedure koje se koriste u dijagnostici bolesti dojke, pri čemu je tekst ilustriran vlastitim slikovnim materijalom.

Četvrto poglavlje donosi kratak osvrt na epidemiologiju raka dojke, gdje autor najaslan i koncizan načinom donosi najnovije epidemiološke podatke koji će biti od koristi čitatelju u čitanju narednih poglavlja.

U petom poglavlju je obrađena patohistološka, a u šestom citološka dijagnostika bolesti dojke.

Autor poglavlja Patohistološka dijagnostika bolesti dojke je dodatno obrazložio mikroskopskim prikazom pojedine bolesti koje su u poglavlju obrađene, pri čemu mu je svojim ilustracijama pomogao kao vanjski suradnik DharamRamnani, dr. med. s Medicinskog fakulteta Richmond, Virginia, SAD.

Autor je u ovom poglavlju opisao i neke bolesti dojke, koje se u kliničkoj praksi sureću vrlo rijetko, a što liječnicima koji se bave bolestima dojke može biti od velike koristi. Posebno jestučno obrađena uvijek aktualna tema o raku dojke, pri čemu slike u tekstu pružaju dodatno obrazloženje i jasnoću.

Autor u šestom poglavlju opisuje postupke citološke dijagnostike, koji su važni u dijagnostici bolesti dojke, kako bi se postavila definitivna dijagnoza i predložilo liječenje.

Sedmo poglavlje je Kirurgija Dojke. Ovopoglavlje je najopširnije, te donosi suvremeni pristup u liječenju raka dojke. Autor tekst bogato ilustrira vlastitim slikovnim materijalom, a impozantan broj citiranih autora daje veću težinu ovom poglavlju.

Sljedeće deveto poglavlje je Rekonstrukcijska kirurgija dojke. U općim kirurškim udženicima rijetko može naći obrađena ova problematika, takoda ovo poglavlje daje knjizi dodatnu vrijednost. U ovom poglavlju su obrađene sve dostupne tehnike rekonstrukcije dojke nakon ablacije, kao i tehnike rekonstrukcije bradavice.

Onkološko liječenje raka dojke je poglavlje napisano i recenzirano od liječnika koji se bave onkološkim liječenjem raka dojke. Ovo poglavlje donosi suvremni pristup u liječenju raka dojke, uključujući i biološko, odnosno ciljano liječenje raka dojke monoklonalnim antitijelima, kao i imunoterapiju.

Deseto poglavlje donosi glavne smjernice fizikalnog tretmana bolesnica liječenih od raka dojke. Autori naglašavaju da fizikalni tretman i rehabilitacija dobiva sve više na važnosti, zbog stalnog povećanja broja bolesnica, kod kojih je učinjen radikalni

operacijski zahvat, a koji podrazumijeva radikalnu mastektomiju i disekciju aksilarnih limfnih čvorova. Autori ovog poglavlja detaljno prezentiraju metode liječenja limfedema ruke i kontrakture ramena, kao najčešćih postoperacijskih komplikacija. Poglavlje je napisano jasno, a autori su upotrijebili minimalno stručnih izraza, tako da ga mogu čitati i razumjeti i medicinski neobrazovane osobe.

Jedanaesto poglavlje obrađuje psihoonkološki pristup oboljelima od raka dojke i donosi osnovne smjernice psihoonkologije. Psihološki i psihoonkološki pristup bolesnicima s malignim oboljenjima je danas aktualan, jer osim liječenja osnovne bolesti, potrebno je liječenje psiholoških, emocionalnih, socijalnih, duhovnih i funkcionalnih aspekata raka kod oboljelih.

U dvanaestom poglavlju izneseni su algoritmi dijagnostičkih postupaka nakon završetka liječenja raka dojke. Poglavlje donosi najnovije smjernice praćenja bolesnica liječenih od raka dojke, koje preporučuje evropsko udruženje medicinskih onkologa, kao i smjernice koje preporučuju američko udruženje kliničke onkologije.

Trinaesto poglavlje obrađuje nove strategije u liječenju raka dojke, s posebnim osvrtom na istraživanja koja se trenutno provode, kao i na nove moguće metode liječenja.

Udžbenik Bolesti dojke autora Nikica Šutala i Joška Petričevića i sur. predstavlja originalan projekt, koji je po svom konceptu jedinstven. Autori su se u pisanju koristili suvremenom medicinskom literaturom koji se bave ovom temom, a kvalitetan slikovni materijal daje joj dodatnu vrijednost. Lektura i naslovna stranica je urađena stručno i profesionalno.

Ovaj udžbenik predstavlja hvale vrijedan projekt, koji ispunjava zahtjeve znanstveno-nastavne i stručne literature i može biti primjer drugima koji se žele upustiti u slične projekte.